

FAQS

“ESCOLES”

PAQS

QUINES DADES PERSONALS DELS ALUMNES I DELS PARES ES TRACTEN A LES ESCOLES?

Les que els identifiquen, directament o indirectament, és a dir: nom, cognoms, adreça, telèfon, correu electrònic dels alumnes, pares d'alumnes, mestres, personal dels centres, etc.; però també el DNI, la veu, una fotografia, el número de compte corrent, la professió dels pares o el contingut i el resultat dels treballs i proves dels alumnes.

Els tractaments de dades poden ser molt diversos. Poden abastar des dels expedients acadèmics dels alumnes fins a les dades del personal docent i del personal administratiu, així com les de gestió econòmica, serveis mèdics, videovigilància, activitats extraescolars, etc.

COM TRACTEM LES CATEGORIES ESPECIALS DE DADES (DIETES ALIMENTÀRIES, SANCIONS DISCIPLINÀRIES, RELIGIÓ, EMPREM-TES DIGITALS, TESTS PSICOTÈCNICS...

A les escoles, habitualment es tracten dades relatives a: necessitats educatives especials; dades de salut dels alumnes, com minusvalidesa, al·lèrgies i intoleràncies; dades psicopedagògiques; dades de lesions, malalties, discapacitats psíquiques, altes capacitats i trastorns que afecten l'aprenentatge; i dades biomètriques, com empremtes dactilars, etc.

I. El seguiment d'una dieta específica es pot considerar una dada relativa a la salut o a les creences d'una persona?

Sí, quan la dieta es pot associar a una malaltia específica o a la religió d'una persona. En ambdós casos, ens trobaríem davant de categories especials de dades.

II. L'elecció de l'assignatura de religió per part d'un alumne es pot considerar com una dada personal relativa a la religió o a les creences?

No. Aquesta dada, considerada aïlladament, no té la consideració de dada de categoria especial.

III. Les dades sobre sancions disciplinàries a alumnes es consideren dades de categories especials?

No. L'RGPD es refereix només a sancions penals. No obstant això, i atesa la incidència que la divulgació d'informació associada a les sancions disciplinàries pot tenir en el desenvolupament dels menors, i que aquest es considera un col·lectiu vulnerable, es recomana mantenir una diligència especial en el tractament d'aquesta informació.

IV. Per fer proves psicotècniques a un alumne, cal el seu consentiment?

No. La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), exclou la necessitat del consentiment per tractar les dades necessàries per exercir les funcions docent i orientadora.

V. Cal el consentiment per tractar dades dels alumnes amb necessitats educatives especials?

No. La LOE habilita l'ús de les dades dels alumnes i familiars per donar-los l'atenció que necessiten, sempre que s'utilitzin únicament i exclusivament amb una finalitat docent i orientadora.

VI. Per comunicar dades d'un alumne a un centre hospitalari, si necessita atenció mèdica urgent, cal el seu consentiment o dels seus pares?

No. Excepcionalment, les categories especials de dades es poden tractar sense consentiment, quan sigui necessari per salvaguardar l'interès vital de la persona afectada o d'una altra persona, si està físicament o jurídicament incapacitada per donar el seu consentiment.

VII. Es poden utilitzar dades biomètriques dels alumnes (p. Ex. Empremses dactilars) per fer-ne el control horari?

No. El centre pot utilitzar altres mecanismes menys invasius de l'esfera personal del menor, com ara que els professors facin el control.

VIII. El centre educatiu pot comunicar als pares o tutors les dades psicopedagògiques que consten a l'expedient del seu fill?

La comunicació als pares de les dades acadèmiques i psicopedagògiques que guarden relació amb la formació de fills menors d'edat no emancipats està emparada per la normativa de protecció de dades, d'acord amb l'arti-

cle 222-37 de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.

SERVEIS DE LES ESCOLES: MENJADOR, TRANSPORT ESCOLAR, PLATAFORMES EDUCATIVES, SERVEIS DE NETEJA, DESTRUCCIÓ DE PAPER, MONITORS...

I. Una empresa que presta serveis d'avaluació psicològica per encàrrec d'un centre educatiu és la responsable del fitxer on s'introdueixen les dades dels alumnes avaluats, o només n'és l'encarregada del tractament?

Si s'estableix l'acord o contracte d'encàrrec del tractament previst a l'article 28 del Reglament general de protecció de dades (RGPD), té la consideració d'encarregada del tractament. Si no, n'és responsable.

II. Qui és el responsable dels tractaments que contenen les dades personals que s'integren en la plataforma de gestió acadèmica contractada pel centre educatiu?

El centre educatiu és el responsable d'aquests tractaments i l'empresa amb què s'ha contractat la plataforma és l'encarregada del tractament. Cal regular-ho mitjançant l'acord d'encàrrec, en els termes que estableix l'article 28 RGPD.

III. L'empresa contractada per gestionar el servei de menjador escolar és encarregada del tractament?

Sí, si l'empresa ha d'accedir a dades personals dels alumnes, per exemple per identificar els que han de seguir una dieta especial, i el responsable del tractament i l'empresa han signat un acord amb les previsions establertes a l'article 28 RGPD.

Ara bé, si no cal que l'empresa tracti dades personals, per exemple perquè els monitors o un altre personal de l'escola són els que verifiquen que els alumnes estiguin inscrits al servei i, si escau, els reparteixen els menús especials, l'empresa no té la consideració d'encarregat del tractament.

IV. Si s'ha establert l'acord d'encàrrec del tractament, a quines dades pot accedir el personal encarregat del servei?

El personal de l'empresa encarregada del tractament pot accedir a les dades que estableixi l'acord d'encàrrec, que no poden ser més de les estrictament necessàries per prestar el servei.

V. L'empresa contractada per prestar el servei de transport escolar també és un encarregat del tractament?

Si el centre li facilita informació sobre la identificació dels alumnes usuaris del servei, torns, parades que utilitzaran, etc., l'empresa que presta el servei de transport té la consideració d'encarregat del tractament, si s'estableix l'acord d'encàrrec a què es refereix l'article 28 RGPD.

VI. L'empresa encarregada de la neteja de l'escola ha de signar un contracte d'encàrrec del tractament?

En les prestacions de serveis fetes per tercers que no han de comportar un accés a dades de caràcter personal, com ara els contractes de neteja o els de manteniment general, no hi ha un encàrrec del tractament.

En aquests casos, el contracte ha d'incloure expressament la prohibició d'accedir a dades personals i l'obligació de guardar secret respecte de les dades a què accidentalment es tingui accés.

A més, convé donar informació al personal que intervé en la prestació de serveis sobre els riscos que pot generar la seva activitat per al sistema d'informació. També sobre altres aspectes, com ara el sistema de control dels acces-

sos físics, el procés d'eliminació de documents i suports o les condicions de ventilació i refrigeració necessàries perquè els equips funcionin correctament.

Per altra banda, és recomanable incloure al contracte de prestació de serveis l'obligació de l'entitat adjudicatària d'informar el responsable del tractament, de forma immediata, de qualsevol incidència que es produeixi durant la prestació del servei que pugui afectar la integritat o la confidencialitat de les dades de caràcter personal que tracta.

VII. Els monitors que es contracten per fer les activitats extraescolars tenen la condició d'encarregats del tractament?

En principi, si el monitor té una relació laboral amb l'escola no té la condició d'encarregat del tractament, sinó que forma part del mateix centre, com la resta de treballadors.

VIII. Cada curs es lliura a l'empresa que presta el servei de piscina un llistat actualitzat dels alumnes que fan ús d'aquest servei. Cal signar un contracte o acord d'encàrrec cada any?

Només cal signar un acord o contracte en el moment que s'encarrega la prestació del servei. Ara bé, si les condicions de l'encàrrec varien substancialment, caldria modificar el contracte.

IX. Si l'escola contracta una empresa per a la recollida selectiva i destrucció de paper, cal incloure al contracte alguna previsió específica des del punt de vista de la normativa de protecció de dades?

L'escola ha de signar l'acord o contracte d'encarregat del tractament amb aquesta empresa, ja que per exercir les funcions encomanades tracta la informació personal que pot contenir la documentació.

X. Si l'escola utilitza serveis de cloud storage, cal un acord d'encarregat del tractament?

Sí, sempre que els documents emmagatzemats pel centre educatiu continguin dades de caràcter personal. La utilització de serveis d'emmagatzematge de la informació en el núvol implica que l'empresa proveïdora tracta dades personals de les bases de dades o dels sistemes dels quals és responsable l'escola. Aquest tractament es considera un accés a dades personals per compte de tercers i, per tant, cal l'acord d'encarregat del tractament.

XI. L'empresa contractada per gestionar una plataforma acadèmica de continguts digitals i de comunicació amb les famílies és un encarregat del tractament?

Sí, en la mesura que, per prestar els serveis oferts, l'empresa tracta dades personals de les quals és responsable el centre. Cal establir l'acord d'encàrrec a què es refereix l'article 28 RGPD. Altrament, si l'empresa accedeix a aquesta informació ha de comptar amb una altra base jurídica que legitimi el tractament.

XII. La utilització dels serveis oferts per empreses que operen en el núvol comporta que el centre educatiu faci una transferència internacional de dades personals?

Sí, en la mesura que els servidors en què s'emmagatzemen les dades personals de què és responsable el centre educatiu es trobin ubicats fora del territori de l'Espai Econòmic Europeu. En aquest cas, cal complir amb el règim de transferències internacionals regulat a l'RGPD i a l'LOPDGDD, que es pot trobar a la pàgina web de l'APDCAT:

http://apdcat.gencat.cat/ca/documentacio/preguntes-freqüents/transferencies_internacionals/

ACTIVITATS HABITUALS DE L'ESCOLA

I. La informació sobre els alumnes de què disposa el centre ha d'estar disponible per a tots els mestres i personal del centre, en carpetes d'ús compartit?

Els mestres estan legitimats per accedir als expedients acadèmics dels seus alumnes, amb finalitats acadèmiques. Ara bé, aquest accés no pot ser indiscriminat, és a dir, no pot ser obert a tot el professorat del centre. Cada professor ha de tenir accés només a les dades dels alumnes respecte dels quals ha d'intervenir i no està justificat l'accés a les dades de la resta d'alumnes.

II. El centre pot facilitar les dades del seu personal a una entitat financera, amb la finalitat de fer el pagament de la nòmina?

Sí, atès que la comunicació de dades és necessària per desenvolupar la relació laboral.

III. Es poden penjar les llistes dels alumnes a les portes de les classes durant tot el curs?

Hi ha la possibilitat de penjar-hi les llistes els primers dies de curs, amb la finalitat que alumnes i pares puguin localitzar quina és la seva classe. Si a partir d'aleshores han de continuar exposades, és recomanable que estiguin penjades només a l'interior de les aules.

IV. A banda dels pares, la resta de familiars poden accedir a les dades del menor?

No. En principi, la resta de familiars només hi poden accedir si tenen la condició de representant legal del menor.

V. L' escola pot facilitar dades personals a algú que ho sol·licita per telèfon?

La comunicació de dades per telèfon no permet, en principi, comprovar la identitat de qui ho sol·licita, si no s'estableix un sistema adequat. Per això, en els casos en què sigui necessari facilitar-les, cal emprar algun sistema que permeti acreditar la identitat, com ara que l'interlocutor hagi de facilitar alguna informació que només puguin conèixer les parts implicades.

VI. L' escola pot facilitar a un museu les dades dels alumnes que participen en una visita?

En principi convé evitar facilitar les dades sobre els alumnes, llevat que resultin estrictament necessàries per fer la visita. En aquest cas, es pot utilitzar el formulari on es demana autorització als pares o tutors per participar en la sortida per demanar, també, el consentiment per comunicar les dades dels alumnes al museu.

VII. Pot un centre escolar comunicar dades dels alumnes a l' empresa asseguradora amb qui té contractada l' assegurança escolar?

Sí. Si l' escola té contractada una assegurança col·lectiva d'aquest tipus, la incorporació de l' alumne a l' escola comporta que passi a tenir la condició d' assegurat. Això, sens perjudici que l' escola ha d' informar els alumnes o els seus representants sobre aquesta comunicació.

VIII. L' escola pot recollir qualsevol tipus d' informació sobre els alumnes?

L' escola només pot recollir i tractar les dades que siguin adequades, pertinents i necessàries per a la finalitat educativa i d' orientació per a la qual es recullen.

IX. Una escola pot utilitzar l' adreça de correu electrònic dels pares per enviar informació sobre activitats extraescolars organitzades pel centre o per l' ampa?

Sí, perquè es tracta d' una finalitat compatible amb la del tractament de les dades dels d' alumnes.

X. Es pot utilitzar l'adreça de correu electrònic del personal docent per enviar informació sobre convocatòries de formació del professorat?

Sí. Els tractaments que tenen per finalitat la gestió de personal inclouen també, com a finalitat, la formació del personal.

XI. Els mestres en pràctiques poden utilitzar dades personals que obtenen en la seva tasca de pràctiques per fer treballs per a la universitat?

No. Necessiten el consentiment dels titulars de les dades o dels seus representants. Si no el tenen, les poden utilitzar si estan anonimitzades i no permeten la identificació de les persones titulars de les dades.

XII. Es poden emprar les dades dels alumnes per fer un estudi sobre el fracàs escolar?

Sí, sempre que l'estudi es faci amb dades anonimitzades.

XIII. Quan l'alumne finalitza els seus estudis, per exemple perquè l'escola només ofereix el cicle d'estudis de primària o secundària, pot facilitar les dades dels alumnes a altres centres perquè els puguin enviar publicitat?

No, perquè es tracta d'un tractament diferent i, per tant, cal buscar una nova base jurídica, com el consentiment.

XIV. L'escola pot facilitar les dades dels pares a una revista infantil, per oferir-los subscripcions en condicions avantatjoses?

No. Es tracta d'una finalitat incompatible amb aquella per a la qual es van recollir les dades i, per tant, cal comptar amb el consentiment dels pares o tutors.

XV. Cal que els pares comuniquin al centre educatiu els canvis que afecten l'exercici de la potestat parental de menors escolaritzats?

Sí. No disposar d'aquesta informació actualitzada pot afectar la gestió adequada del centre i de la informació personal de l'alumne.

XVI. Quan sigui necessari el consentiment per tractar les dades, el centre educatiu ha de comptar sempre amb l'autorització dels dos progenitors?

El tractament de les dades d'un menor de 14 anys el pot autoritzar qualsevol dels progenitors, sempre que en tingui la potestat parental. Si el fill té més de 14 anys, el seu consentiment és suficient per tractar les seves dades, llevat que una llei exigeixi l'assistència dels pares o tutors.

XVII. L'escola necessita el consentiment dels seus treballadors per tractar les seves dades?

No. El centre està legitimat per recollir i tractar les dades dels seus treballadors necessàries i adequades per complir la relació laboral, administrativa o funcional que s'estableix amb aquests treballadors.

INFORMACIÓ ACADÈMICA

I. Es poden difondre a la intranet les qualificacions dels alumnes?

Les qualificacions es poden difondre a través de la intranet, sempre que es garanteixi que només hi tenen accés els pares de l'alumne de què es tracti.

II. I als taulells d'anuncis de l'escola?

No. En aquest cas, no és possible sense una base jurídica que ho habiliti, perquè a aquests taulells hi pot accedir qualsevol persona de la comunitat educativa.

PREINSCRIPCIÓ I MATRICULACIÓ D'ALUMNES

I. Es poden penjar les llistes dels alumnes admesos en el procés de preinscripció al tauler d'anuncis de l'escola? Quines dades hi poden figurar?

En tractar-se d'un procediment de concurrència competitiva, l'article 45 de la Llei 39/2015 en regula la publicació i disposa que el mitjà de comunicació on s'han de fer les successives publicacions s'ha d'establir a la convocatòria del procediment.

D'acord amb el que estableixi la convocatòria, hi podria constar el nom i cognoms dels alumnes sol·licitants i dels admesos al centre, així com la puntuació baremada que han obtingut.

II. Els pares d'un nen que no ha resultat admès en el procés de preinscripció en un centre poden accedir a la informació al·legada pels admesos?

El ciutadà que ha participat en un procediment selectiu concurrencial, en aquest cas per mitjà de la preinscripció del seu fill en un centre escolar, té la consideració de persona interessada en aquell procediment administratiu i, com a tal, pot tenir accés a les dades de les persones admeses.

Si l'accés té per objectiu conèixer el domicili que han fet constar altres candidats, per comprovar si hi ha hagut frau en la puntuació obtinguda per l'empadronament, l'accés és necessari perquè el ciutadà pugui exercir el seu dret de defensa.

Les dades contingudes en els expedients de preinscripcions escolars, relatives a nom, cognoms i empadronament dels alumnes que han accedit a un centre escolar, no es poden considerar dades íntimes, si bé el mateix expedient pot contenir dades relatives a la intimitat de les persones, com ara circumstàncies personals o familiars. En aquest cas, l'òrgan responsable d'aquestes dades pot atorgar l'accés a la dada relativa al domicili, sense necessitat de donar a conèixer les altres dades que conformen l'expedient administratiu i que poden ser considerades dades íntimes.

III. El departament d'educació pot sol·licitar informació a un ajuntament sobre la inscripció al padró municipal de persones que han participat en el procés de preinscripció, als efectes de contrastar la veracitat de les dades aportades?

Sí. L'article 50.4 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que l'Administració educativa pot reclamar la col·laboració d'altres administracions per contrastar la veracitat de les dades aportades en els processos d'admissió.

IV. Quines són les dades necessàries, adequades i pertinents que cal tractar en un procediment d'admissió d'alumnes?

A banda de les dades identificatives, especialment el domicili, cal tractar només les dades necessàries per determinar si es compleixen els requisits per adjudicar la plaça i fer la baremació de les sol·licituds segons la normativa.

ACTIVITATS EXTRAACADÈMIQUES I ACTIVITATS PARTICIPATI- VES AMB LES FAMÍLIES

I. L'escola pot facilitar a uns pares les dates de naixement de tots els nens de la seva classe, per organitzar els aniversaris?

No. Cal el consentiment dels pares o tutors.

II. L' escola pot facilitar als pares les dades de contacte de la resta dels pares de la classe, per poder-s'hi comunicar per organitzar activitats extraacadèmiques o altres iniciatives de participació a la vida escolar?

No. Cal una base jurídica que ho habiliti.

III. Un col.Legi pot facilitar a l'ampa un llistat de les adreces electròniques dels pares dels alumnes, per organitzar activitats extraescolars?

No. No hi ha cap norma legal que habiliti aquesta comunicació i, per tant, cal el consentiment dels pares perquè l'escola pugui cedir-ne les dades.

COMUNICACIÓ DE DADES A ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

I. Pot un centre escolar comunicar dades de salut dels alumnes a una administració pública, per fer un estudi estadístic?

Si un centre educatiu disposa de dades de salut dels seus alumnes i una administració pública les requereix per fer un estudi estadístic, el centre escolar pot comunicar aquestes dades prèvia anonimització, és a dir, evitant la comunicació de les dades que permeten identificar les persones afectades, o bé complint amb els requisits de l'article 9.2.j) de l'RGPD.

II. Es poden comunicar al departament de treball, afers socials i famílies les situacions de risc o desemparament de menors que es detecten a l'escola?

Sí. L'article 100 de la Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, estableix que els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o al departament competent en matèria de protecció dels infants i els

adolescents, al més aviat possible. Aquest mateix article preveu que s'ha de garantir la confidencialitat de la identitat de la persona que fa la comunicació.

III. L'escola ha d'atendre els requeriments d'informació sobre els alumnes que faci la policia?

El centre educatiu, com a responsable del tractament de les dades dels alumnes, ha d'atendre la petició d'informació de la policia, sempre que es faci de forma concreta i específica per prevenir un perill real per a la seguretat pública, o per a la repressió d'infraccions penals.

Si es demana informació de categories especials de dades, només s'ha de facilitar si es requereix en el marc d'una investigació concreta i aquesta informació és absolutament necessària per assolir la finalitat esmentada.

IV. L'escola ha de facilitar les dades dels alumnes al personal del catsalut que es desplaça a l'escola per vacunar els alumnes?

Llevat que es tracti d'una vacunació obligatòria, cal comptar amb el consentiment dels pares o tutors.

V. En aquest cas, com han de prestar el consentiment els pares? N'hi ha prou que l'alumne porti el llibre de vacunacions a l'escola?

No, en tractar-se de dades de salut, cal que el consentiment sigui explícit.

VI. Pot un ajuntament cedir dades del padró municipal d'habitants a l'administració educativa, perquè pugui recordar als pares de nens menors d'una determinada edat els períodes de preinscripció escolar?

Sí. L'article 16.3 de la LRBRL habilita la cessió de les dades del padró a altres administracions públiques si la data relativa al domicili o la residència resulta rellevant.

VII. Pot una empresa que presta el servei municipal de dansa comunicar les dades recollides dels alumnes a l'ajuntament titular del servei?

Sí, si les persones de qui es recullen les dades van ser degudament informades sobre la titularitat municipal del servei en el moment de recollir-les, en la mesura que es tracta d'informació que s'ha de comunicar a l'entitat municipal per a l'exercici de les funcions de control sobre el servei que té atribuïdes.

CONSERVACIÓ DE LES DADES DELS ALUMNES

I. Per determinar el període de conservació dels documents a les escoles, cal tenir en compte les previsions sobre avaluació documental continguda en la normativa d'arxius?

Si, la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de Documents ha aprovat diverses taules d'avaluació documental en l'àmbit d'ensenyament.

II. S'han de suprimir les dades d'un alumne, quan deixa d'estudiar en un centre educatiu?

Està justificat conservar de forma permanent les dades relatives a l'expedient acadèmic. Pel que fa a la resta d'informació, quan el centre no la necessiti s'ha de bloquejar i, superats els terminis de prescripció d'eventuals responsabilitats, s'ha de suprimir.

III. Cal conservar les dades de les persones que han fet la preinscripció en una escola i que no han estat admeses?

La taula d'avaluació documental amb Codi 133 (DOGC 2279) estableix que es poden destruir al cap de cinc anys.

IV. Cal conservar les dades de l'alumne recollides en el tràmit de petició d'una beca?

La taula d'avaluació documental amb Codi 93 (DOGC 2117) estableix que es poden destruir al cap de tres anys, llevat que s'hagi interposat un recurs. En aquest cas, s'han de conservar fins que la resolució sigui ferma.

V. El servei mèdic del centre educatiu pot conservar les dades de salut del menor recollides pels serveis sanitaris del centre, un cop ha finalitzat el seu període d'escolarització al centre?

No. El centre ja no ha de seguir tractant aquestes dades. Per tant, cal posar aquesta informació a disposició dels pares o tutors de l'alumne o, si escau, del mateix alumne. Si no la recuperen, la informació s'ha de suprimir.

QUAN CAL INFORMAR?

I. Quan el consentiment no és necessari, cal informar igualment?

Sí. El deure d'informació s'ha de complir en tots els casos, llevat d'alguna de les excepcions previstes a l'RGPD.

II. Cal incloure la clàusula informativa en tots els correus electrònics que envia l'escola als alumnes o als seus pares o tutors?

No. No és obligatori, si ja els va informar en el moment de recollir les dades. Però sí que pot ser recomanable incloure-la en els correus en què se sol·licita l'actualització o complementació de les dades, així com tenir-la a disposició dels interessats a través del web. Així, les persones que es relacionen amb el centre educatiu saben el tractament que se'n fa, qui n'és el responsable i com poden exercir els seus drets.

III. Si un centre educatiu concertat contracta una empresa per fer estudis psicopedagògics, qui ha de complir amb el deure d'informació?

L'obligació d'informar les persones afectades correspon al responsable del tractament, llevat que en el contracte consti la instrucció que sigui l'encarregat qui el faci efectiu.

IV. Cal informar els pares d'un menor, si es comuniquen als serveis socials dades relatives a una situació de risc?

No. La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, preveu l'obligació de fer aquesta comunicació (art. 100) i, per tant, no cal que el centre n'informi els pares del menor.

IMATGES DELS ALUMNES, WEB, INTRANET I XARXES SOCIALS

I. Quan l'escola té el consentiment dels pares per utilitzar la imatge d'uns alumnes per participar en una campanya publicitària del centre, pot, sense consentiment, cedir les imatges a una productora de tv perquè faci un documental?

No. La sol·licitud del consentiment sempre s'ha de referir a una finalitat o finalitats determinades, explícites i legítimes. Pot referir-se a més d'un tractament a la vegada, però han d'estar perfectament determinats. Si es demana en el mateix moment per a diferents finalitats, el consentiment ha de poder ser independent per a cadascuna. Així, els pares han de poder consentir que el centre difongui la imatge amb finalitats publicitàries i, alhora, no consentir altres usos de la imatge del fill que vagin més enllà d'aquest tractament.

II. És suficient obtenir el consentiment de l'alumne o dels seus pares o tutors una única vegada, o cal obtenir-lo cada cop que es vulgui fer una fotografia i publicar-la?

Amb l'obtenció del consentiment per a una finalitat concreta una sola vegada n'hi pot haver prou. En qualsevol cas, però, convé que en demanar el consentiment s'informi les persones afectades de manera clara sobre la finalitat i el període de validesa de l'autorització.

III. Cal comptar amb el consentiment per difondre imatges d'alumnes al web del centre, si les imatges estan difuminades o es tracta d'una fotografia col·lectiva en què els alumnes no són identificables?

No. Si la persona afectada no és identificable sense esforços desproporcionats, la imatge no té la consideració de dada de caràcter personal. En conseqüència, la normativa de protecció de dades no és d'aplicació.

IV. Es pot difondre a la intranet una relació dels alumnes de la classe a la qual pertany cada alumne, amb una fotografia?

La incorporació d'un alumne a una classe comporta que la resta de membres puguin tenir coneixement tant de la seva imatge com de la seva identitat. Ara bé, convé que l'accés quedi limitat als alumnes i als pares que formen part del grup i que prèviament s'informi els pares d'aquesta difusió, perquè puguin exercir el dret d'oposició.

V. Pot el personal docent d'un centre educatiu exigir a un menor de 14 anys la clau d'accés al seu compte d'una xarxa social i consultar-ne el contingut, sense el consentiment dels seus pares o tutors?

No. L'accés i la consulta del contingut del compte d'una xarxa social d'un alumne menor de 14 anys en principi no forma part de l'acció educativa o orientadora del centre, llevat que es tracti d'un compte facilitat pel mateix centre amb finalitats acadèmiques. Si la gravetat de les circumstàncies ho requereix, cal comptar amb el consentiment dels pares o tutor.

VI. Cal el consentiment per crear adreces de correu electrònic menors d'edat, en el marc d'un programa que promou l'ús de les noves tecnologies?

Sí, si aquest compte es pot utilitzar per a finalitats que vagin més enllà de l'activitat acadèmica. En aquest cas, cal el consentiment del titular de les dades, o dels seus pares o tutors si és menor de 14 anys, per tractar les dades dels alumnes associades a la creació d'un compte de correu electrònic.

Ara bé, si es tracta d'un compte de correu atorgat pel mateix centre, en el marc de la seva activitat docent i amb un ús limitat a aquesta finalitat, el consentiment no és necessari.

EXERCICI DE DRETS DELS ALUMNES SOBRE LES SEVES DADES

I. Un menor pot exercir els drets d'autodeterminació informativa?

El menor més gran de 14 anys pot exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, limitació de tractament, portabilitat de les dades, oposició o el dret a no ser objecte de decisions individuals automatitzades sense l'autorització dels seus pares o tutors, llevat que la normativa específica aplicable ho exigeixi.

El menor de 14 anys ha d'exercir els drets d'autodeterminació informativa a través de la representació pels seus pares o tutor.

DRET D'ACCÉS

I. Com pot un alumne conèixer la informació que té l'escola sobre la seva persona?

Exercint el dret d'accés previst a l'RGPD, mitjançant una sol·licitud adreçada al responsable del tractament.

Si és menor de 14 anys, la sol·licitud l'han de formular els seus pares o tutor.

II. Els pares poden demanar l'accés a la documentació del seu fill menor de 14 anys que consta en un centre educatiu?

Sí, si tenen la condició de representant legal del menor.

III. Els pares poden demanar la informació relativa a les absències o retards i les seves justificacions?

Sí. Forma part de la informació relativa al menor. Ara bé, sens perjudici de l'obligació de respondre en tots els casos la sol·licitud, l'obligació de comunicar-la està condicionada que el centre hagi recollit aquestes dades i encara les conservi.

IV. Es pot donar accés a qualsevol dels progenitors als informes d'avaluació pedagògica dels fills, si els pares estan separats?

Es pot donar accés a qualsevol dels pares, si tenen atribuïda la potestat parental del menor, amb independència de qui en tingui la custòdia.

Si un dels progenitors està privat judicialment de la potestat parental, perquè pugui accedir a la informació del menor el centre educatiu ha de demanar el consentiment del progenitor que en té atribuïda la potestat parental.

V. Es pot denegar l'accés a la informació relativa a la preinscripció, pel fet que no es disposa dels documents originals de preinscripció?

No. El suport en el qual es troba la informació, o el fet que el document no sigui original, no justifica que es denegui aquest dret.

VI. És possible denegar l'exercici del dret d'accés, per la dificultat o l'elevat cost que pot suposar per al centre?

La dificultat justificaria que el responsable demanés a la persona sol·licitant que especifiqués les dades o activitats del tractament a les quals es refereix.

Pel que fa a l'elevat cost, això justificaria que el responsable oferís a la persona un mitjà d'accés diferent; si el rebutja, permetria cobrar el sobrecost a la persona sol·licitant.

En cas de sol·licituds d'accés manifestament infundades o excessives, per exemple per repetitives, s'han de respondre i a la resposta indicar que es pot cobrar un cànon.

DRET DE RECTIFICACIÓ

I. Els alumnes poden demanar la rectificació de les dades errònies o inexactes que consten als arxius de l'escola?

Sí. Els alumnes més grans de 14 anys, o els seus pares o tutors si és menor d'aquesta edat, poden demanar-ho. Han d'indicar les dades errònies o inexactes que s'han de corregir i aportar la documentació que ho acredita.

DRET DE SUPRESSIÓ

I. Pot un pare o mare separat exercir el dret de supressió en nom de l'alumne? Cal comptar amb el consentiment de l'altre progenitor?

Qualsevol d'ambdós progenitors pot exercir el dret de supressió sense comptar amb el consentiment de l'altre, sempre que tingui atribuïda la potestat parental.

II. Un centre educatiu pot suprimir tota la informació continguda en l'expedient acadèmic d'un exalumne, si aquest ho sol·licita?

No. Pel que fa a la conservació de la informació continguda als expedients acadèmics, la documentació que generen els centres educatius, específicament la referida a l'exercici de la funció educativa, té valor documental. Per tant, cal tenir en compte la normativa d'arxius (Llei 10/2001).

Per determinar quina informació dels expedients acadèmics cal conservar, com s'ha de conservar i quina es pot suprimir, s'ha de tenir en compte el que estableix l'Administració pública educativa i, si escau, les taules d'avaluació documental que s'elaboren d'acord amb la normativa d'arxius.

DRET D'OPOSICIÓ

I. Un alumne es pot oposar a la publicació de la seva admissió en un centre educatiu?

L'alumne es pot oposar a aquest tractament, de conformitat amb l'article 21 de l'RGPD, si al·lega motius relacionats amb la seva situació personal concreta, com per exemple per raons de seguretat si és víctima de violència de gènere, si pateix algun tipus d'amenaça, etc. En aquest cas, el centre l'ha d'ex-

cloure del llistat d'admesos que es publiqui, tret que acrediti un motiu legítim imperiós. Si és menor de 14 anys, el dret l'han d'exercir els seus pares o tutors.

COM S'EXERCEIXEN ELS DRETS? PROCEDIMENT

I. El responsable del tractament pot excloure la possibilitat d'exercir els drets d'autodeterminació informativa a través del correu electrònic?

No. L'interessat pot utilitzar qualsevol mitjà que permeti acreditar la seva identitat i l'enviament i la recepció de la sol·licitud.

II. S'ha de respondre la sol·licitud, quan no hi ha les dades o ja s'han suprimit?

Sí. Les sol·licituds d'exercici dels drets sempre s'han de respondre de forma expressa i dins el termini establert, fins i tot si mai no s'ha disposat de dades de la persona sol·licitant.

III. El responsable del tractament pot deixar d'atendre una sol·licitud per manca d'alguns dels requisits formals?

No. Si manquen alguns dels requisits formals, el responsable ha de sol·licitar-ne l'esmena dins del termini per respondre-la i amb la màxima celeritat possible.

QUAN S'HA DE GUARDAR DEURE DE SECRET?

I. Quines obligacions tenen els professors respecte de les dades dels alumnes?

La LOE estableix que el professorat i la resta del personal que per exercir les seves funcions accedeix a dades personals i familiars, o que afecten l'honor i la intimitat dels menors o les seves famílies, queda subjecte al deure de sigil.

II. Cal establir alguna previsió específica respecte dels estudiants universitaris en pràctiques al centre educatiu?

Es recomana que es signi un acord de confidencialitat entre l'estudiant en pràctiques i el centre educatiu, pel que fa a la informació de terceres persones a la qual pugui tenir accés amb motiu de les pràctiques.

III. Cal incloure alguna clàusula específica en els contractes amb l'empresa que fa la neteja o el manteniment de l'escola?

Sí, el contracte ha d'incloure expressament la prohibició d'accedir a dades personals i l'obligació de guardar secret respecte de les dades a què accidentalment es tingui accés.

IV. Què pot implicar no complir amb el deure de secret?

El Codi penal tipifica el descobriment i la revelació de secrets com a delictes contra la intimitat. Es tipifiquen, entre d'altres, l'apoderament, la utilització o la modificació, així com la difusió o cessió, sense consentiment i en perjudici de terceres persones, de dades reservades de caràcter personal o familiar, que es trobin en fitxers o suports informàtics, electrònics o telemàtics, o en arxius o registres, tant públics com privats.

EL DELEGAT DE PROTECCIÓ DE DADES A LES ESCOLES

I. Han de tenir delegat de protecció de dades els centre educatius?

Sí. En els centres docents que ofereixen ensenyaments en qualsevol dels nivells establerts en la legislació reguladora del dret a l'educació, el responsable de tractament està obligat a designar un delegat de protecció de dades.

II. El delegat de protecció de dades d'una escola s'ha de contractar com a personal de l'escola?

No necessàriament. El delegat de protecció de dades pot formar part de la plantilla o bé actuar en el marc d'un contracte, prestant un servei extern. Les escoles també es poden organitzar per contractar un delegat de protecció de dades per a un grup d'escoles.

III. On s'ha de comunicar la designació del delegat de protecció de dades?

Les escoles incloses en l'àmbit competencial de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades han de comunicar a l'Autoritat tant les designacions com els cessaments, a través del tràmit que es pot trobar a:

<https://seu.apd.cat/ca/tramits/DPD>

QUÈ HA DE FER L'ESCOLA, QUAN S'HA PRODUÏT UNA REVELACIÓ DE DADES NO AUTORITZADA O ACCIDENTAL? VIOLACIONS DE SEURETAT

I. Si una escola pateix un robatori d'ordinadors portàtils que emmagatzemen categories especials de dades relatives als alumnes, com informes psicològics, mèdics, d'atenció psicopedagògica, etc., Ens trobem davant d'una violació de seguretat de les dades?

Sí, si els portàtils no estaven xifrats ni tenien cap restricció d'accés, és una violació de seguretat de les dades. En no haver-hi restriccions d'accés, s'ha de considerar que s'ha produït una revelació no autoritzada o accidental de dades a terceres persones.

II. Cal notificar aquesta violació de seguretat a l'autoritat de control?

Sí. L'escola, com a responsable del tractament de les dades dels alumnes, té l'obligació de notificar la violació a l'Autoritat sense dilació indeguda, i en un termini màxim de 72 hores des que n'ha tingut constància, ja que hi ha un risc de dany per als alumnes.

Cal notificar-la preferiblement a través del delegat de protecció de dades, seguint les instruccions de la seu electrònica de l'APDCAT
<https://seu.apd.cat/ca/tramits/violacions>

III. Cal comunicar aquesta violació a les persones afectades?

Sí. L'escola ha de comunicar la violació de les dades als afectats sense dilació indeguda, ja que hi ha un alt risc de dany per als alumnes. Aquí s'han tingut en compte les circumstàncies concurrents, com ara que són dades de categories especials i que el col·lectiu afectat és especialment vulnerable, ja que són menors.

Tenint en compte l'edat i la maduresa dels alumnes, pot ser més apropiat notificar-ho als progenitors o als tutors legals del nen (en tot cas per als menors de 14 anys), a més dels mateixos alumnes en els casos adequats o previstos a la legislació vigent.

Quines mesures es podrien implantar per minimitzar els riscos?

Per exemple:

La violació de la integritat i la disponibilitat es pot prevenir, o se'n poden mitigar les conseqüències i efectes adversos, si es disposa d'una còpia de seguretat actualitzada.

Les possibles conseqüències i els efectes adversos de la violació de la confidencialitat es poden atenuar, si les dades es protegeixen mitjançant un producte de xifrat adequat, amb una clau prou secreta i estable.

Si la clau s'ha mantingut secreta i la còpia de reserva disponible, en principi la notificació a les persones afectades no seria un requisit. Això s'hauria de demostrar davant de l'autoritat competent.

IV. Si un centre educatiu pateix un atac amb un programari de segrest (ransomware) que xifra totes les dades, però hi ha còpies de seguretat i les dades es poden restaurar, és una violació de seguretat de les dades?

Sí. És una violació de la disponibilitat de les dades, atès que mentre no es poden restaurar hi ha una pèrdua temporal de la disponibilitat.

V. En la investigació, queda clar que l'única funcionalitat del segrestador era xifrar les dades i que no hi ha cap altre programari maliciós (malware) al sistema; per tant, no hi ha una violació de confidencialitat de les dades. Aquesta violació de seguretat s'ha de notificar a l'autoritat de control?

No. No cal notificar-la a l'Autoritat ni comunicar l'incident als afectats, perquè en haver-hi una còpia de seguretat les dades es poden restaurar ràpidament.

Per tant, no hi hauria cap pèrdua permanent de disponibilitat ni de confidencialitat.

Això no obstant, si l'APDCAT ha tingut coneixement de l'incident per altres mitjans, pot considerar fer una investigació per avaluar el compliment dels requisits de seguretat establerts a l'article 32 de l'RGPD.

VI. Si no cal notificar la violació a l'autoritat, l'escola ha de fer alguna actuació?

Independentment de si una violació s'ha de notificar o no a l'autoritat, l'escola l'ha de documentar internament en el seu registre d'incidències.

VII. Si l'encarregat del tractament d'una escola, com per exemple l'empresa contractada per gestionar una plataforma acadèmica de continguts digitals, pateix una violació de seguretat, l'ha de notificar a l'escola?

Sí. L'ha de notificar sense dilació indeguda perquè l'escola pugui determinar si cal o no notificar-la a l'Autoritat, i si escau a les persones afectades, d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment.